Ч. 60 (11.313). Львів, пятниця 16. березня 1928. Poсztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1) долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·30 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Проти „потурання націоналізмам".

Львів, 15 березня 1928.

Вся російська політична еміграція тупцює тепер на одному місці також як тупцювала пять і шість літ тому пережовуючи та перелицьовуючи свою політичну „ідеольогію" то на той то на цей бік. Десятиліття еміграція, довге немиле та важке відірване від матірнього пня животіння і ще важча моральна депресія не допускають у її духову атмосферу ніякого нового ясного промінчика, ніякої нової ідеї. Вся та еміграція духово скастрована, а політично невразлива на ніщо, на ніякі нові помисли, на ніяке захоплення, словом на ніяке життя, на ніяку еволюцію.

Те, що становило для неї в політичному відношенні непорушні канони в 1916 р. перед революцією, а далі ще й те, що засклепилось в її мізках з моментом виїзду на еміграцію наслідком революції в формі коррективів до передреволюційних канонів, остало непорушним, неподатним на ніякі впливи по нинішній день. Ця прикметна риса російської емігрантської психіки виступає дуже наглядно особливо там, де російській політичній психе приходиться хоч не хоч стати око в око з акутною національною проблемою на території б. Росії. Загально вся російська еміграція тієї проблеми не терпить, вона її ненавидить, але всеж таки час від часу на неї реагує. І тут слід підмітити цікаве явище: хтоб на неї не реагував, чи російський чорносотенний монархіст зпід знаку „вожда" (Мик. Миколаєвича), чи династичний „леґітиміст" якогось романівського коліна, чи „еволюціонувавший" від конституційного монархізму до республіканізму інтелігент у роді прихильників Мілюкова, чи безпрограмний тепер емігрантський патріот з б. кадетів берлінського „рулівського" толку, чи вкінець російський соціяліст-революціонер і соціял-демократ в роді Керенського або Чернова, Дана або Абрамовича — то всі вони в решті-решт зійдуться на сакраментальному „не било, нет і не будет" національної проблеми на території б. Росії.

Чували ми про таке, а не інше кінцеве становище в національній справі не тільки від Шульґіна, не тільки від Струве, але й від теперішнього „революціонера" та „республиканця" Мілюкова і від Керенського і від Чернова, ну... і від російських марксістів еcдеків на еміграції. Ріжниця між ними всіми та, що коли Шульґін або Марков заявляють це ясно та отверто, а Струве злегка закрадаючись, то Мілюков і вся інша компанія, від нього на ліво, не кажуть цього безпосередньо на всяких докладах у Парижі чи в Празі, але вбирають всю суть національного питання в таку „федералістичноконфедераційно-автономну", незвичайно заплутану фразеольоґію, що при її аналізі вилазить з неї як шило з мішка наведене: „не било, нет" і т. д.

Та на те нема ради, бо така вже „тверда" вдача московська. Ніщо її не зломить, хіба чека, але чека своє „іскони" московське, менше з тим, якої категорії: Івана Грізного чи Петра Великого чи Леніна. Історія та життя не вчили і не вчать тієї еміграції нічого.

Вона реаґує звичайно на національні питання серіями. Раз стає та справа чомусь актуальною в республиканських демократів (ґрупи Мілюкова), раз у есерів, а раз у есдеків. Усі вони ніколи на неї не реаґують рівночасно. Але коли одна ґрупа реаґує, то кожна інша є добрим її резонотором. Ось тепер прийшла черга на російських соціялдемократів (меншовиків) на еміґрації. Вони влаштовують прилюдні лекції в Парижі на тему „національних вопросов" і намагаються на них доказати всім „інородцям", що стара сакраментальна девіза Валуєва „не било і нет" нині також для них актуальна як була перед півстоліттям.

Ось один з лідерів російського меншовизму на еміґрації Абрамович заявився у своєму прилюдному рефераті в Парижі недвозначно проти більшовицького **„потурання всяким націоналізмам"**, що тільки „подразнюють національні апетити". Колиж Абрамович поборює та осуджує більшовицьке „потурання" націоналізмам інородців, при якому більшовики безпощадно нищать всякі націоналізми, то щож він сказав би, колиб на території теперішнього СРСР уформувалися направду такі політичні відносини і такий режім, де ті націоналізми вільно розросталисьби та були активними? Він того може й не пережив би, якщо не намагавсяб зорґанізувати негайної збройної інтервенції якраз проти „інородських" націоналізмів. Це останнє спробував би зробити напевно в „інтересах пролетаріяту", для якого, на його думку, відношення до національних справ чисто утилітарне, а при тім і довільне: „якщо найкращі життєві перспективи для нього (пролетаріяту) в мішаній державі — він за мішаною державою, якщо в самостійній, він за самостійною державою". Здавалосьби, що з тим можнаб від біди і погодитися. Та в тім то й діло, що Абрамович з тим не годиться. Бо, хоч теоретично соціялісти „пануючої нації" визнають за національними меншостями право нації на вільне самоозначення якщо ті виявлять свою волю до того „демократичною дорогою", то практично соціялісти „пануючої нації" тим ще зовсім не тратять права на те, щоби мати свою „внутрішню" думку про ту справу. Іншими словами визнавати прилюдно права на самоозначення **„ето не значит — казав дослівно Абр. — што соціялдемократія внутренно будет соґласна с таким определеніем".**

Ось вам: „віз і перевіз" російського марксиста! Для него — інша річ теоретичні міркування на еміґрації а інша річ практика живої дійсности. Словом: „не било, нет і не будет". Чогож в такому разі погрожували пальцем у чоботі комуністам, які до того самого прямують, тільки в практиці користуються розумнішими від абрамовичівських засобами реалізації.

Після виборчого бою.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ.

II. Виборчі цифри у Сх. Галичині.

Тепер зупинімся на цифрах, які дали нам соймові вибори на території вісьмох східно-галицьких округ. У згаданих округах віддано разом 1,992.858 голосів (себто кругло 2 міліони). Від тієї суми віднимаємо 50.826 голосів, відданих в 48-ій окрузі (Перемишль) на листу ч. 10 (Хлопське Сторонництво) і листу ч. 14 (Хлопський Союз Слівінського) за повіти Березів і Кросно (обі листи здобули там по одному мандатові). Крім того віднимаємо 5.754 голосів, які впали на комуністичну (інтернаціональну) листу та інші дрібніші, ближче невідомі. Таким чином на всю полудневo-східну українську територію під Польщею лишається 1,936.278 голосів, які діляться по національному розподілі так: 1) українські листи 990.495 голосів* (51,16 прц.), 2) польські листи — 756.519 голосів (39.16 прц.) і 3) жидівські листи — 189.264 голосів (9.69 прц). А що на тій території живе (на основі польського перепису з 1921 р.) кругло 64 прц. українців, 27 прц. поляків і 9 прц. жидів, то українці втратили кругло 13 прц., поляки зискали 12 прц., а жиди майже 1 прц. голосів.

*) Годиться додати, що в окрузі ч. 47 (Ряшів—Ярослав) на українську уневажнену листу (ч. 18.) впало до 10.000 голосів. Таким чином українських голосів в Галичині віддано понад 1 міліон.

Як же розподіляються голоси по національностям в поодиноких округах?

1) В окрузі ч. 48 (Перемишль) з виключенням 50.826 голосів листи ч. 10 і ч. 14 за повіти Березів і Кросно впало на:

а) українські листи	66.757 гол.
б) польські	72.066 „
в) жидівські (з ціл. окр.)	16.636 „
разом	155.459 гол.

2) В окрузі ч. 49 (Самбір) впало на

а) українські листи	90.144 гол.
б) польські	77.583 „
в) жидівські	12.229 „
разом	179.956 гол.

3) В окрузі ч. 50 (Львів-місто) впало на

а) українські листи	9.723 гол.
б) польські	51.539 „
в) жидівські	32.076 „
разом	83.338 гол.

4) В окрузі ч. 51 (Львів-округа) впало на

а) українські листи	138.853 гол.
б) польські	91.786 „
в) жидівські	13.369 „
разом	244.008 гол.

5) В окрузі ч. 52 (Стрий) впало на

а) українські листи	117.265 гол.
б) польські	89.061 „
в) жидівські	26.527 „
разом	232.843 гол.

6) В окрузі ч. 53 (Станиславів-Коломия) впало на

а) українські листи	168.878 гол.
б) польські	113.419 „
в) жидівські	30.257 „
разом	312.554 гол.

7) В окрузі ч. 54 (Тернопіль) впало на

а) українські листи	193.188 гол.
б) польські	153.116 „
в) жидівські	31.339 „
разом	377.643 гол.

8) В окрузі ч. 55 (Золочів) впало на

а) українські листи	205.697 гол.
б) польські	107.949 „
в) жидівські	26.831 „
разом	340.477 гол.

Найбагатші на листи, себто схильні до найбільшого розбиття, були українці, опісля поляки, а найменше лист мали жиди. Найбільше українських активних лист (себто таких, що зібрали голоси) разом з льокальними мав Тернопіль (10), опісля Золочів (9), з черги Перемишль, Станиславів і Львів-округа (8), за ними йде Самбір (7), а найменше Стрий (5) і Львів-місто (2).

Найбільше польських лист мав Самбір (6), опісля Золочів і Львів-округа (5), за ними йдуть Перемишль (з виключенням лист ч. 10 і ч. 14) і Тернопіль (4), відтак Станиславів і Львів-місто (3), а вкінці Стрий (2).

Найвище число жидівських лист було 4 (Стрий, Станиславів, Львів-округа і Львів-місто). Перемишль, Золочів і Самбір мали по три листи, а Тернопіль 2.

Поодинокі українські партії (листи) щодо кількости голосів ідуть в такому порядку:

а) Українське Нац.-Демокр. Обєднання:

	всіх укр. гол.	%
1) Перемишль	22.924;	35.04
2) Самбір	46.306;	51.45
3) Львів-місто	9.617;	98.99
4) Львів-округа	76.553;	55.15
5) Стрий	100.437;	85.65
6) Станиславів	53.506;	31.95
7) Тернопіль	133.910;	69.32
8) Золочів	99.542;	48.39
разом	543.185;	54.84

Коли до голосів, одержаних у восьми округах Сх. Галичини додамо кругло 10.000 голосів, що впали на уневажнену листу ч. 18 в окрузі Ряшів-Ярослав, то одержимо кругло 553.000 голосів (около 56 прц. всіх українських голосів), що впали на листу Укр. Нац. Дем. Обєднання.

б) Українська Соц.-Радикальна Партія:

	всіх укр. гол.	%
1) Самбір	17.523;	19.48
2) Львів-округа	14.170;	10.45
3) Стрий	5.534;	10.43
4) Станиславів	77.405;	45.98
5) Тернопіль	42.943;	22.17
6) Золочів	28.030;	11.47
разом	180.887;	16.47

Коли до суми радикальних голосів додамо 30.647 голосів, що впали на листу ч. 22 [illegible]

партійний) в перемиській окрузі, то матимемо 201.534 голосів 22-ки, що у відношенні до суми всіх українських голосів дає 20.35 прц.

в) Українське Соц. Сел.-Роб. Обєднання-Лівиця:

	всіх укр. гол.	%
1) Перемишль	9.008;	18.50
2) Самбір	5.105;	6.28
3) Львів-округа	23.779;	17.20
4) Станиславів	12.727;	7.51
5) Тернопіль	4.782;	2.46
6) Золочів	19.441;	9.41
разом	74.837	7.51

г) Русское Народное Обєдиненіе (листа ч. 20*):

	всіх укр. гол.	%
1) Перемишль	18.040;	19.50
2) Самбір	6.260;	6.90
3) Львів-округа	11.696;	8.48
4) Стрий	7.756;	6.27
5) Станиславів	2.753	1.52
6) Тернопіль	1.498	0.77
7) Золочів	21.345	10.48
разом	64.347	6.50

ґ) Українське Соц. Сел.-Роб. Обєднання листа ч. 8):

	всіх укр. гол.	%
1) Перемишль	607;	0.91
2) Самбір	9.427;	10.96
3) Львів-місто (л. 36)	106;	0.11
4) Львів-округ	6.040;	4.47
5) Стрий	3.067;	3.52
6) Станиславів	17.519;	10.48
7) Тернопіль	1.076;	0.51
8) Золочів	10.280;	5.00
разом	48.122;	4.86

д) Українська Партія Праці (листа ч. 26):

	всіх укр. гол.	%
1) Перемишль	12;	0.02
2) Самбір	4.467;	4.95
3) Львів-округа	4.902;	3.50
4) Станиславів	654;	0.49
5) Тернопіль	7.168;	3.71
6) Золочів	27.716;	13.49
разом	44.919;	4.50

Сума голосів УНС-а* (листа ч. 6) виносить 8.887, що у відношенні до суми всіх українських голосів дає 0.9 прц.

* Голоси Р. Н. О. й УНС-а враховуємо до українських голосів, тому, що на ті листи голосували збаламучені українські селяни.

Як пропав пятий соймовий мандат у Тернополі.

Перші вісти про висліди голосування при соймових виборах дня 4. п. м. у виборчій окрузі ч. 54 (Тернопіль), подані навіть офіціяльною польською агенцією телеграфічною (ПАТ) на основі інформацій зі самої виборчої комісії ч. 54 згллядно виборчого комісара воєвідського дочески, що в окрузі ч. 54 листа ч. 18 здобула 5 мандатів з числом голосів около 180 тисячів, одинка три, радикали один і сіоністи один. Так було до середи рання 7. п. м. і громадянство вже упевнилося, що послом з листи ч. 18 вибрано також п. Олексу Яворського з Пілгаєць, як кандидата на пятому місці.

Тимчасом наче грім з ясного неба упала в середу 7. п. м. на українське громадянство вістка, що УНДО здобуло тільки чотири мандати (о. Куницький, д-р Баран, п. Завалинут і п. Кунько), а одинка також чотири, при чому окр. виборча комісія ч. 54 нарахувала одинці кілька тисячів голосів, зниж уючи рівночасно на кілька тисячів голосів вісімнайтки.

Характеристичне, що про окрутинію окр. комісії виборчої не повідомлено повновласників лист. З шістьох членів окр. комісії виб. ч. 54 є чотирох поляків (віцепрез. суду окр. Чарнецький як предсідник і начальник уряду скарбового под. і оплат скарбових Слівінський, емер. віцевоєвода Яворчиновський і дідич з Байковець Фрідберг) та двох польських жидів: адв. д-р Ландес і адв. д-р Валенійт — всі сторонники одинки. Комісія зачала своє урядування вже вівторок 6. п. м. без участи повновласників лист, отже без вільної контролі, бо інституція повновласників подібно як інституція мужів довіря при обводових комісіях виборчих є на те, щоби бути свідками цілого ходу акту виборчого і евентуально перешкодити всякі можливі виборчі містерії.

В даному випадку п. Чарнецький як предсідник окр. комісії виборчої ч. 54 повідомив вправді повновласників лист — між ними і повновласника листи ч. 18 д-ра Івана Якимчука та заступника п. Василя Бачинського про засідання окр. комісії виборчої в цілі устален ня вислідів голосування і означив час цього засідання на середу 7. ц. м. год. 10 рано в салі розправ ч. 8 суду окр. в Тернополі. В назначеній годині явився д-р Якимчук і п. Чарнецький сказав йому, що виборча окружна комісія скінчила вже своє урядування в год. 7 рано того ж дня (урядувала цілу ніч без перерви), що висліди голосування вже устален і, протокол вже підписаний і акти опечатані, подаючи до відома тільки остаточний вислід, відомий з офіціяльного оголошення. Після інформацій уділених п. Чарнецьким число відданих голосів виносило 379.901, з чого обводові комісії виборчі уневажнили 3.255 голосів, з яких окр. виборча комісія уз нала неважними тільки 2258 голосів, або іншими словами привернула важність 997 голосам. Цікаве вкінці, що п. Чарнецький не подав, з якої листи голоси уневажнювано, бо в Тернополі загально говорено, що уневажнювано майже виключно голоси вісімнайтки (найбільше в борщівському повіті), з якого проурядова одинка вела безпощадну генеральну баталію. Кінець кінців, з неї виборчої „містерії", вийшов послом четвертий кандидат одинки, чого тут не сподівалися навіть самі поляки.

Недопущення до участи в скрутинії повновласників лист є яркім порушенням постанов соймової ординації виборчої а з окрема арт. 87 і арт. 93. Артикул 87 постановляє слідуюче:

„1) Засідання окр. виборчої комісії в ціли усталення вислідів голосування відбувається найпізніше на третій день по голосуванні".

2) Предсідник комісії означає засідання на день і годину, в котрій можна вижидати приходу протоколів виборчих зі всіх обводів голосування і повідомляє про місце і час цього засідання щонайменше на 24 годин перед речинцем всіх членів комісії, повновласників і їх заступників".

Знова арт. 93 в уступі 1) постановляє:

„По виставленні вірительних листів протокол відчитується, потім підписують його всі присутні члени комісії і повновласники".

Як вище сказано, того всего не було, бо повновласники всіх лист — в цьому і листи ч. 18 не були зовсім присутні при скрутинії і не підписували протоколу, як цього виразно вимагає уст. 1. арт. 93 і це є формальною причиною до внесення протягом 14 днів себто до 21. березня 1928 протесту до Найвищого Суду на руки предсідника окр. виборчої комісії ч. 54 в Тернополі з домаганням поновного розсліду всіх актів виборчих всіх обводових комісій виборчих цілої соймової виборчої округи ч. 54, розсліду протоколу і усталень окр. комісії виборчої ч. 54 і поновного усталення остаточного висліду голосування у цілій виборчій окрузі і евентуального уневажнення четвертого мандату одинки і признання пятого мандату вісімнайтці, бо тільки ці дві листи практично входять в рахунок. Врештою задля наведеної вище формальної причини (арт. 87 і арт. 93 уст. 1) соймо. орд. виб.) можна опротестувати всі усталення вислідів голосування приняті окр. комісією виборчою щодо всіх лист і жадати поновного усталення Найвищим Судом і поновного розподілу мандатів на основі нових усталень, хоч тяжко нам з мотивами протесту, бо протокол окр. виборчої комісії нам незвісний.

Проти такого поступовання голови окр. комісії запротестували особисто повновласники листи ч. 18 д-р Якимчук і його заступник п. Василь Бачинський і він заявив їм, що і на будуче себто при виборах сенаторських не допустить їх до скрутинії, а коли його поступовання вважають незаконним, то можуть внести протест проти виборів до Найвищого Суду. Те саме повторив опісля п. Чарнецький новоизбраному послові тернопільської округи д-ру Ст. Баранові, що також порушив цю справу, заявляючи, що він як предсідник цікавий на рішення Найвищого Суду в даній справі, яке буде преюдиціяльне для будучих виборів.

Протест очевидно буде внесений, а до його порішення остане для загалу нашого громадянства тайною, як перепав кандидат Олекса Яворський. Цеї тайни береже покищо окружна комісія виборча ч. 54 в Тернополі і ні, що над нею.

Міжпарляментарний Союз та його цьогорічна конференція в Берліні.

Берлін, у березні 1928.

Дня 17. лютого п. р. запросила німецька секція Міжпарляментарного Союзу, що стоїть під проводом д-ра Шікінга, професора міжнародного права в Кілю, представників закордонної (в тому числі й української) преси, визначних парляментарів (як президента райхстагу Лебе), високих урядовців і ін. на вечірку, на котрій генеральний секретар Союзу д-р Хр. Лянге виголосив реферат про історію, організацію та пляни цьогорічного засідання Міжпарляментарного Союзу. Референт — між іншим представник Норвегії в Союзі Народів — торкнувся самих початків Союзу, коли то засновано його в Парижі з нагоди світової вистави в р. 1889. Перші його завдання були дуже скромні й обмежувалися тільки до того, щоб посередничити або давати ініціятиву до заключування розємних умов (Schiedsverträge) між поодинокими державами. Наслідком неї доволі невдячної праці була скликана в десять років пізніше мирова конференція в Газі, яка приняла конвенцію про мирне полагоджування міжнародніх спорів. Конвенцію цю незабаром ратифікували поодинокі держави і таким способом покликано до життя найвищий трибунал для розсуджування конфліктів.

Так представлялася справа в теорії. У практиці прийшов рік 1914, а за ним світова війна, яка силою факту припинила роботу Союзу. Не зважаючи на те, що після війни повстав Союз Народів, можнаб думати: конкуренційне підприємство, то в дійсности Міжпарляментарний Союз не тільки не кинув своєї дотеперішньої роботи, але навпаки — повів її ще сильніше. Тепер він складається з 36 груп з усіх частин світу, при чому в ньому заступлені й такі держави як Злуч. Держави Північної Америки і Єгипет, що до Союзу Народів не належать. Конференції Міжпарляментарного Союзу за останні роки викликали сильний відгук та інтерес серед рішаючих кругів, бо з нагоди цих засідань відбуваються також півофіційні розмови між визначними політиками, напр. німецькими з одного боку та французькими й бельгійськими з другого боку.

Цьогорічна, 25-а з черги конференція, що відбудеться літом у Берліні (докладне означення дати залежить від виборів до райхстагу), матиме в програмі своїх нарад 3 головні питання: 1) Головні основи мирного співжиття держав, або закріплення прав та обовязків держав не так з боку юридичного, як політичного; 2) Проблєми еміграції та іміграції розглянені такcамо з точки погляду політики. Тут прийде до виміни думок між державами трансокеанськими, які творять терен для іміграції і переладненими державами Европи, що дають матеріял для еміграції; 3) Кріза парляментарної системи, питання під теперішню хвилю дуже актуальне, яке безперечно спричинить дуже живу дискусію вже хочби тому, що членами Міжпарляментарного Союзу є також італійські фашисти.

Всі ці питання підготовляються вже заздалегідь в окремих фахових комісіях, які прийдуть на конференцію вже з готовим матеріялом.

Українці в працях цього Союзу, о скільки мені відомо, участи не беруть, одначе можливість така є, коли українські парляментарії, напр. члени польського сойму, створять групу в межах польської делегації. Очевидно, що навіть серед тих обставин є для української групи можливість безпосереднього контакту з поодинокими членами Союзу та видвигання при їх помочі ріжних актуальних питань. Це, розуміється, для пропаганди української справи не було би без значіння.

І. М.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ПРОМОВА Д-РА ЛЬВА ГАНКЕВИЧА.

Від Ред.: На закінчення наших звідомлень з процесу подаємо ще промову останнього оборонця д-ра Л. Ганкевича, яка складається з трьох частей і піде в трьох числах „Діла".

Представмо собі, що ми всі на великім аеродромі. Ви, прис. судді, трибунал і обвинувачені — пасажири, ми і прокуратор — пільоти. Вам, п. судді, спішно до ваших занять, до ваших обовязків, і ви підганяєте пільотів. А ми, пільоти, спішимо, аби повсати аероплян і довезти його щасливо і якнайскорше до мети.

Промовляв тут три дні пільот-артист, промовляв по нім і пільот-жовнір. А після нього прийшов до слова пільот-учений професор, пільот-механік, пільот-лікар, пільот-поет, а сьогодні ми два останні пільоти, з них я — з грипою в горлі. А останній матиме слово керманич цілого аеродрому — наш предсідник.

А коли ви кличете нас до поспіху, ми відповідаємо: Почекайте ще хвилину, бо ми присягали, що зробимо все, щоби всіх вас, а передовсім тих 17 дітей, щасливо перевезти. І ви чули, як пільот-мистець кидав мистецькі фрази, як пільот-жовнір кликав, щоб їхати по лицарськи, як пільот-професор в науковий спосіб зі шклом в оці оглядав усі вязання аеродрому, як пільот-механік оглядав усі найменші шруб ки, як пільот-лікар теплим шалем закривав ту хору дівчинку, як пільот-поет гладив по голові мягкими руками подорожного поета, словом — як усі ми старалися вложити в наше діло все наше знання, всі наші сили, памятаючи на слова:

„Bracia, wiosłujecie przeciw prądowi!..
Siłą swych mięśni i woli stalowej,
Stworzycie prąd nowy —
Przeciw prądowi..."

Виступаю як заступник підсудних Матийціва, Дзіся і Дзьобівної. Але як останній з пільотів не можу обмежитися тільки до них, мушу ще оглянути всіх.

Вони обвинувачені за злочини з двох параграфів: 58 і 67 з. к.

Параграф 58 — це параграф ганьби, що його Австрія видумала ще в 1803 р. як § 52, на те, аби загарбаних нею польських земель по останнім розборі Польщі ніхто не важився більше відбирати. В часі реакційної диктатури в Австрії змінено цей 52 параграф, змішено його ще і надано йому число 58. Для справедливости треба ще додати, що австрійські прокуратори чи то з пошанування старецького віку, чи з інших якихсь причин того параграфу майже не уживали. Витягнули його з лямусу щойно польські прокуратори підчас українсько-польської війни.

Що є єством злочину з § 58?

Обєктивно може бути тим єством тільки чинність, субєктивно мусить бути воля, воля безпосередня; dolus indirectus тут не вистарчає. Внутрішні думки, бажання і змагання не можуть підпадати під цей параграф хочби з причини дуже ясного і виразного припису § 11 к. з. Далі мусить бути звязь між одиницею і вчинком. Звязь та мусить бути індивідуальна — societas delinquere non potest.

Коли підчас війни із села паде стріл, то палять село. Коли курінь відмовив послуху, то його десяткують. Це буває на війні. Але це не може бути в суді. Суд мусить устійнити звязь між одиницею і вчинком.

Прокуратор у нашім процесі пішов по лінії найменшого опору. З одного боку він поставив собі в Берліні УВО, а з другого боку sanctuarium архів п. Пілчинської у Кракові і сказав: Чия фотографія була в архіві п. Пілчинської, той є членом УВО. А хто є членом УВО, той є злочинцем з § 58. Дуже проста, але неправна розвязка справи.

В межах старої Австрії створено § 58 щоби приборкати незалежницькі змагання австрійських народів. А всеж таки в тій самій Австрії польська суспільність цілком явно і словно висказувала свої бажання до незалежности і величности своєї батьківщини — Польщі. Та не тільки словом, але й чином! Чиж по японсько-російській війні не бачили ми тут своїми очима великого команданта з його озброєними відділами його кохапих „легуні(в)"? Чиж не чули ми їх промов на прилюдних зборах, які кінчалися окликами, що Польща мусить бути вільна і зєдинена? І за ту революційну ідеольогію ні один з австрійських прокураторів не потягнув тих молодих польських революціонерів ні за злочин з § 58, ні за злочин з § 67, ні за якийнебудь інший! Чи ви можете, прис. судді, представити собі якого лиця і за-

кування австрійського прокуратора, коли би він сидів тут сьогодні на місці сьогоднішнього прокуратора і йому сказали, що ті 17 дітей є злочинцями з § 58? Чому так поступали австрійські прокуратори? Чи з пошанування для того параграфу, чи може тому, що памятали ще стару гіндуську поезію:

„Kto w swój naród nіema wiary,
Ten zdrajca lub głupi!
Wszędzie widzi półmrok szary,
Kto w swój naród niema wiary".

Не знаю — розважте самі.

Прокуратор обвинувачує ще за злочин з § 67 к. з. Прокуратор — знаменитий юрист і він бачив усю слабість свого становища. Тому він поставив тут нову для мене теорію, що за злочин з § 67 відповідають не тільки ті, що збирають вісти для чужої держави, але й ті, що збирають для якоговебудь твору. Це щось зовсім нове, про що не висказався ще ні наука права, ні не видано про це ніякого обовязуючого закону.

Порівняймо хочби кілька законів інших народів. § 111 к. з. російського (царського), що й тепер ще обовязує в б. Польському Королівстві, каже: „Винен улекшування агентові чужої держави до збирання військових вісток" і т. д. § 77 к. з. німецького каже: „Німець, що чужій державі" і т. д. А вкінці найновіший закон в СРСР в §§ 59 і 66 к. з. каже: „Порозуміння з чужими державами і передавання військових вісток чужим державам" і т. д.

Як бачимо, фундаментальним і головним моментом шпіонажі може бути тільки служба для чужої держави. І тому акт обвинувачення, який закидає підсудним, що вони служили своїй майбутній державі, а який цього фундаментального моменту не має, є правно нестійний.

На ще одну обставину зверну вашу увагу. Прошу зрозуміти нас, що коли ми виступали так різко проти конфіденціональних відомостей, то ми виступали тут як речники й оборонці права не менше, як прокуратор. Новійша карна процедура просто заказує користати суддям у слідстві з таких відомостей, заборонює підсувати в слідчій тюрмі до обвинувачених людей, які витягалиб від них підступним способом зізнання. (Тут оборонець цитує §§ 25 і 202 к. п.).

Для ілюстрації наведу голоси варшавської преси, що дуже різко й рішуче виступила проти конфіденціональних відомостей у справі промислового податку. Варш. преса різко зазначила, що тут розходиться не тільки про конституцію, але й про особисту свободу горожанина, которого якісь конфіденціональні, анонімні відомости можуть зовсім невинно знищити матеріяльно.

Ми не боронимо тут тільки наших клієнтів, ми боронимо права — чесно і вірно, по думці слів нашої присяги. І навіть якби прийшло до того (про що вже пишуть і говорять), що мали би знести інституцію прис. суддів, то ми, оборонці, перші станемо на барикадах в обороні інституції прис. суддів.

(Далі буде.)

На маргінесі процесу 17-ки.

Кілька помічень з останнього дня розправи.

Вердикт суддів присяглих, а опісля присуд трибуналу проголошено серед гробової тиші. Засуджені на смерть Атаманчук та Ів. Вербицький приняли присуд спокійно, поважно і достойно, не зрадивши ні найменшим рухом того, що вони в тій хвилі переживали. Жадна сензації публика вставала й вихилялася на всі сторони, аби тільки побачити вирав лиця засуджених на шибеницю. Були такі, що радість і вдоволення малювалися в їх очах, але було й немало таких, що мали сльози в очах. А мама засудженого на смерть Івана Вербицького не видержала й охнула голосно з болю, почувши страшну для неї вістку...

*

Присуд на Василя Атаманчука западав саме в день його уродин (13. березня!)... І його нещасна мати-вдовиця зависів з болю, і її материнське серце зарадає гірко, коли дійде до неї вість про львівський присуд. Не біль її нічим не менший від болю мами Вербицького, бо і її сина, одинокого сина, засуджено на смерть.

*

Обв. Атаманчук сидів уже від кількадень у салі розправ з підвязаною головою, бо мав від болю зубів спухле лице. Цю перевязку мав він і в останньому дні розправи. І ось уже рано тогож дня почули ми голос, що був виразом „людяного" настрою певної частини публики: „Цо он мисьлі, же яко хори — не повісьня? Не поможе му нін!"

*

Ми вже зазначили вище, що були на салі люди, які приняли присуд з великим вдоволенням, що було видно по їх очах. А дехто з присутніх пань і панів дозволяв собі на такі іронічні, їдливі, повні ненависти і просто нелюдські дотинки й т. зв. дотепи на адресу обвинувачених і то в безпосереднім сусідстві найближчої рідні обв. Вербицьких, що жах збирав дивитись на цих людців. Хотілося просто кричати, з болю: І де ці пані й панове поділи примітивну людську приличність, що людського у них ще залишилося взагалі?

*

При читанні присуду на перших двох обвинувачених заломився у предсідника голос — і він на хвилю пристанув. Трибунал стояв непорушно на своїх місцях, в якомусь глибоко-поважному настрою. По прочитанні вердикту оборонці задеревіли на своїх місцях, а одному з них дрожали довго-довго виски...

*

А коли ми вийшли з салі розправ на улицю, то побачили цілі відділи пішої і кінної поліції, хоч вона не мала там нічого до роботи. Бо публика розходилася спокійно домів і з вийнятком малого гуртка приятелів та знайомих увільнених обвинувачених, які на них чекали, не було перед судом нікого. Трошки інший образ, як по закінченні процесу проти Штайґера... Але як він багато говорить про нас!

Останні вісти.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ ПРЕДКЛАДАЄ ВІЦЕПРЕМ. БАРТЕЛЯ НА МАРШАЛКА СОЙМУ.

Варшава, 14. березня 1928.

У мешканні полк. Славека мали нараду посли 1-ки при участи марш. Пілсудського. Марш. Пілсудський сказав, що він є прихильником держ. конституційної конструкції, себто зі соймом, як конечною інституцією попри президента і уряд. Одним із улекшень співпраці є добір маршалка сойму. Тому марш. Пілсудський предложив, щоби Безп. блок співпраці з урядом поставив кандидатуру на маршалка сойму його постійного співробітника і заступника д-ра Бартеля.

АРЕШТУВАННЯ СВІДКІВ У БІЛОРУСЬКІМ ПРОЦЕСІ.

Вильно, 14. березня 1928.

Почався наново, перерваний з причини виборів, процес членів Білоруської Громади. Суд переслухав 12 свідків, із яких 6 замкнено у вязниці за приналежність до комун. білоруської партії.

НІМ. НОТА ДО СРСР.

У справі арештування нім. інженірів.

Москва, 14. березня 1928.

У звязи з арештуваннями в Донецькім басейні нім. інженірів, нім. амбасадор Брокдорф Ранцав конферував двічи з Чічеріном. Вияснення дане більшовицьким комісарем признано недостаточним, тому сподіються ноти Німеччини в цій справі.

Варшава, 14. березня 1928.

З Москви повідомляють, що є можливий навіть виїзд нім. посла з Москви. До комісаріяту закорд. справ прийшла з Женеви телеграма Літвінова, в якій він каже, що арештування нім. інженірів може вплинути дуже некорисно на його переговори зі Штреземаном.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·00—8·88·50, канадійський долар 8·88·25—8·88·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·50 1·26·00, рукунська лея 0·05·00 0·05·50, французький франк 0·35·50 0·35·00, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·45·00 43·60·00, радянський червінець 32·50 32·55.

Золото: 20 корон 36·50·00 36·80·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·50·00—42·50·00, 10 російських рублів 46·85·00—47·25·00.

НОВИНКИ

— **Пос. Шекерик-Доників на волі.** Довідуємося, що арештованого перед двома тижнями війта в Жабю і посла з соц.-рад. партії Петра Шекерика-Доникова випущено на волю. В його справі інтервеніювали адв. д-р Старосольський і д-р Ганкевич.

— **Арешти.** В неділю 11. березня арештовано в Долині громадян Грицея Анатолія, Івана Левицького та Романа Левицького.

— **Із Союзу українських власників реальностей у Львові.** Предсідник окружного суду у Львові на представлення урядового комісаря, президента м. Львова, а на внесок Союзу українських власників реальностей призначив членами розємного уряду для справ найму в спорах між власниками реальностей і комірниками таких членів Союзу: ВП. 1) д-ра Михайла Терлецького, 2) Івана Гличчака, 3) д-ра Маріяна Стахурського, 4) Евстаха Ігната, 5) Олександра Ониська, 6) д-ра Володимира Мацькевича, 7) д-ра Івана Юзича, 8) Теодора Преторіюса, 9) Михайла Стефанівського, 10) Юліяна Кіндрика, 11) Станислава Лаврика, 12) Евстаха Войтова, 13) Григорія Грозика та 14) Михайла Стоцького.

— **Львівська хроніка.** Самовбивства у Львові стають такою буденною недугою як кір; за вчорашній день маємо нові дві спроби розпрощатись із життям: 22-літня вчителька Каз. Фльорик повісилась на гаку від лямпи, а 32-літній зарібник Іван Липала скочив із II-го пов.; смертельно недужий відвезений до шпиталю. — Арештували спілку варшавських злодіїв, під проводом якогось Тадея Спешінського, що виступав під псевдонімом кабаретового артиста „Доліна" і мав до помочі місцевих товаришів, ще й якусь варшавську „артистку" цього-же фаху. — На вул. Локетка не мали теж щастя львівські вломники, які вертаючись досвідком із чужої хати з повними мішками надибали поліційних урядовців і мусіли з ними завернути на поліцію.

— **Україніка.** У чеськім тижневику „Обрана Земедельцу" в ч. 49 находимо переклад оповідання Катрі Гриневичевої „На новосілля", зроблений Рудольфом Гулькою.

— **Катастрофи і нещастя.** Париський лікар д-р Сорбе, дослідник прикмет раду, впав жертвою своєї праці і втратив руку під впливом промінів цього небезпечного первня. — У Валенсії (Еспанія) при залізничій катастрофі згинуло кільканацять осіб, а більш сотні ранених. — Фільмова артистка Марія Кордя ранена підчас подорожі автом.

— **Сензації.** Великого шуму між теольогами наробив шведський лікар д-р Гуго Толь своєю новою книжкою, в якій доказує, що Христос не міг умерти на хресті в 24 годин після розпяття, тому, що анатомічно це неможливо. Також чудо воскресення розясняє він землетрусом, який міг скинути із гробу камінь. — Є чутки буцім-то Німеччина користала з покришки Швеції та Еспанії, щоби там робити вправи із своїми підводними лодками. — Внук Бісмарка, Отто, який працював у німецькій дипльоматії на превелике згіршення своїх земляків зрікається своєї карієри в користь подружа в Швеції. — Студентка-жидівка з Польщі, Кафманівна, зробила в Парижі знайомість з китайцем і щезла безслідно.

— **Конкурс на міжнародній памятник.** Союз бувш. учасників війни, міжнародній, французький і німецький утворив окремий комітет, який розписує конкурс на проект великого міжнародного памятника проти війни. Цей памятник має змалювати жах війни і терпіння звязані з нею. Його вибудують за збірку грошей, що буде зорганізована в усьому світі. У згаданому конкурсі можуть брати участь усі бувші учасники війни без огляду на національність; він буде зачинений 1-го липня ц. р. Крім проекту на памятник розписаний теж конкурс на спеціяльний знак „марку", яку продаватимуть зголом в усьому світі, щоби за дохід з неї вибудувати памятник. Осідок конкурсового комітету, Женева (Genève, Chenet-Bourd).

— **Джезбенд і недуги серця.** Відомий американський лікар нервових недуг Елі Джеліф мав відчит перед ню-йорською академією наук про звязок музики джезбенду із недугами серця. Він доказує, що композитори передають у ритмі пісні музики ритм свого недужого серця. Багато із них, доказує Джеліф, терпить на хибу серця або унаслідило вже цю недугу по своїх батьках.

— **Розумний винахід.** На австрійських залізницях заводять орієнтаційні таблиці, які мають улекшити пасажирам шукання за поїздом. Кожна лінія дістане своє число, на зразок трамвайних у місті, а кожна стація на цьому шляху теж число. Пасажири не потрібуватимуть тямити ріжних назв, які для чужинців є часто дуже важкі, а в поїзді не будуть хвилюватись, коли треба висідати, бо в вагонах також будуть таблиці, що попереджуватимуть про число переїханої стації. Весь плян цього нового простого винаходу придумав віденець Павло Вельт і опатентував його.

— **„Наталка Полтавка" в Австралії.** В українській „Америці", що виходить у Філадельфії, находимо в числі з 23-го лютого таку новинку: „Перший раз в історії міста Брізбейн виставили дня 27-го грудня 1927 песу „Наталка Полтавка" Івана Котляревського. Української песи ще тут не було і тому новина викликала велике зацікавлення. Прийшли українці, москалі і жиди, дарма, що цих останніх слово Україна дразнить від процесу проти вбийника Петлюри Шварцбарта. Та поправді і на душі українців той процес оставив великі сліди. Це було помітно між гістьми на „Наталці Полтавці" хочби й у нас на австралійській землі. Бувало колись на виставах „Наталки Полтавки" українці і жиди дружились, а тепер зукоса на себе споглядають. Видно, цей настрій розлився по цілому світі і передасться поколінням та відібється в історії. Брізбейн це столиця провінції Квінсленд в Австралії. Квінсленд одинока провінція в рамцях Британської Імперії, де не має сенату. Простір Квінсленд двічі завбільшки України; населення має 1.000.000 душ, а з того четвертина живе в столиці провінції (біля моря) Брізбейн. „Наталка Полтавка" має 109 літ, а Брізбейн має всього 103 роки. За 109 літ безсмертна дочка Котляревського перейшла увесь світ, аж ось появилась і в наймолодшому світі, біля моря Коралевого і Тихого Океану".

— **Гонорарі письменників.** Продовжуючи вчорашні інформації, переходимо до Франції. Там автори на загал плачені дуже слабо. Найбільше читані поважні повістярі видають річно з два твори, щоби вдержати свій бюджет. Рекордові гонорарі дістає лише кілька авторів, здебільша драматичних: Саша Гітрі, Берней, Поль Жеральді, що заробляють міліони, так само як популярний сензаційний повістяр Моріс Декобра. Із московської „Правди" довідуємось про такі цифри: із 1312 рос. авторів 1061 заробляє не більш як 200 рубл.... річно! 147 авторів заробило 600 руб., 57 — по 1200 руб., а 21 — 4800 руб. Понад ними стоять „міліонери": популярний драматург Романцов заробив 7600 р., син Л. Толстого Олексій більше, а Щеголев автор „Змови на царицю" дістав за рік 33.600 руб. Інші драм. автори дістають щонайвище річно від 2000 до 2500 руб. Ясно, що гонорарів письменників не можна рівняти із грішми, які заробляють автори оперетoк або великі співаки. Деякі із них дістають за вечір те, що славні автори заробляють на протязі місяця.

— **Геть від цивілізації!** Молода пара міліонерів із Норфольку, Джонсони, покинули свій княжий хутір і майно, місто і знайомих і втікли далеко на лоно самотної природи. Вони взяли тільки необхідні предмети, сіли на лодку і перемінили її в хату, пливучи з бігом ріки. Джонсони почали жити як первісні люди: ловити рибу, стріляти птахи і варити обід на березі. Але міліонерам не так легко втекти від цивілізації; їх відшукали репортери. Муж і жінка не хотіли спершу відповідати на ріжні запити, заявивши, що втомлені світом і людьми, зірвати з ним усякі звязки. Та згодом Джонсони насповідались щиріше і пояснили, що вони аж тепер почувають, що живуть справді. Толстой ... довгі роки із собою, щоби рішити цю справу так просто: покинути все майно і тямити життям дикуна.

— **З жіночих рекордів.** ... з Парижа ... народні перегони ... виграла ... Кая. Переможницю випередила попередній рекорд Гантрі, яка ... 1000 ... на 18 годин. Вона ...

льометрів в 13 днях і приїхала на 12 годин раніше від своєї французької супернмий, що дістала другу нагороду.

— **Новий злочин завело цими днями** норвеське законодавство. У Норвегії вийшов закон, що всі лікарські рецепти треба писати ясно та виразно, з таким-же повним підписом: іменем і прізвищем лікаря. Ті, що не підчиняться цьому дістануть 3 міс. вязниці.

— **Світова всячина.** У Парижі помер член Академії Наук і Академії медицини проф. Гіюр. — Справоздавця одного з індійських часописів у Дельгі засудили на 260 рупій і 3 міс. вязниці за те, що кинув паперами у голову міністра фінансів на законодатних зборах. — Центр. виконавчий комітет комуністичної партії подає статистику членів партії у СРСР з дня 1. листопада 1927: 1,127.497 осіб. — У Греції відкрили велику комуністичну змову; арештованих 160 осіб. — У Німеччині зновy зменшилось число безробітних. — Румунія має дістати в Америці позичку 60 міл. дол. — Землетрус на Сантос повбивав головно багато дітей. — В Аргентині вперше кандидує на становище президента жінка, комуністка Мемброза. — У Каракас (Венесуеля) підчас студентських демонстрацій проти Спол. Держав поліція застрілила 30 студентів. — В англ. Індіях проголошено „вільними" 763 рабів. — Провідник іскрової стації на пароплаві „Беренгарія" побачив свою наречену віддалену на 1000 км. як сіла перед апаратом висилаючим образи. — Мистець боксу Танней жениться і не хоче про це давати ніяких ближчих інформацій. — Берлінський лікар д-р Шілінг уводить нову методу діягнози недуг на підставі аналізи плями, залишеної одною краплею крови недужого на бібулі.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому числі „Діла" у вістці про смерть гр. Боорінського наслідком пропущення половини речення вийшло непорозуміння. Друге речення має виглядати так: „Його брат, посол до думи гр. Вол. Бобрінський, за австрійських часів виступав як свідок у русофільськім процесі у Мармароші".

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Театри.

„Кооператива Український Театр" від дир. Й. Стадника (вул. Шашкевича): Перерва.

Міський великий театр:
15-го г. 7·30 „Завмерле місто", опера Корнгольда.
16-го г. 7·30 „Спадкоємець", А. Седлецького.
17-го г. 3·30 попол. „Цілунок Попелюшки", Баррі.
17-го г. 7·30 „Гамлет", Шекспіра.

Міський „Театр Новин":
15-го г. 8. веч. „Лише Ти".
16-го г. 8. веч. „Лише Ти".
17-го г. 8. веч. „Лише Ти".

КІНА.
„Аполльо": „Цирк", Чарлі Чаплін.
„Палас": „У кайданах присяги", „З денника Експедиції".
„Лев": Чорна Венера", Джозефіна Бейкер".
„Фатаморгана": „Зов моря".

З концертової салі.

(Концерт Б. Бережницького і Концерт на фонд допомоги вдовам і сиротам по священиках у Нар. Домі).

Вчорашній концерт віольончеліста п. Б. Бережницького був як усе одною з найсимпатичніших поява у цьогорічнім музичнім сезоні, не тільки багатою, все новою та цікавою програмою, але і її стильово-бездоганним виконанням.

Зарівно в античнім стилю сонати Боккеріні, як у зручно написанім концерті Д Альбера, італієнізуючих кантиленах (Гендля і ін.), як і романтичних жанрах, п. **Бережницький** явився солідним не дешевим виконавцем, віддаючи всім те, що їм належиться. На концерті пізнали ми (відіграну вперше взагалі) суїту молодого віденського челіста і композитора Інііша, написану на віольончелю „сольо". Це три картини екзотичного, ґротескового, доволі навіть модернізуючого стилю, але зручно і ефектно використовуючого кольоритні моменти інструменту. Вельми численно як на ці часи зібрана концертова авдиторія обдарувала артиста щедро оплесками по кожній точці.

Приневолений оплесками челіст виконав ряд наддатків, з яких дещо (напр. Бортkевича „Романцу") ми чули на попередніх концертах.

Жаль тільки, що артист не запродукував нічого із нових творів В. Барвінського, які завдячують свою появу якраз частим спільним виступам обох артистів. Маємо надію, що ми їх почуємо ще колись пізніше при якійсь нагоді. Акомпаньював п. В. Барвінський, із питомою собі солідною та інтимною дискрецією, вміло підчеркуючи всі рішаючі моменти кожного твору.

При цій нагоді слід згадати ще про концерт, що відбувся дня 6. березня в „Народнім Домі" на дохід вдовичо-сирітського фонду при співучасти сольових артистів та хорів „Бояна" і „Сурми", про який дотепер не появилась ще ніяка „фахова" рецензія. „Фаховий" рецензент мусів на цьому концерті находитись у дуже тяжкому положенні і то не тому, щоб продукції на концерті не видержували „фахової" критики; навпаки, признати треба, що майже всі точки були поправні, а деякі із них напр. фортепянові соля піяністки тої міри, що п. В. Божейко мусіли бути очевидно на високім артистичнім рівні. Але ніякий рецензент не в силі поставитись прихильно до концерту як цілости, в якім у доборі програми панував всевладно хаос і суміш всяких смаків та стилів. Бож — милий Боже — хорові духовні концерти Бортнянського, чи російського Ліріна при народніх піснях або при танкових жанрах Шуберта-Ліста, а до того ще на додаток сальоново-еротичні мотиви „Люби́ть, не любить", чи кабаретне „Ай, ай" — де тут якась гармонія або провідна думка й лінія?

Справа була тут дуже не в порядку, і це інстинктовно відчули не тільки „фахівці", але і всі лаїки зі Львова та з провінції, численно вібрані на концерті. Ніде правди діти, також неестетичний (і навіть на диво неакустичний) теперішній вид салі „нашого, не свого" Народнього Дому впливав дуже відємно на враження з концерту. Тому я тут обмежуся тільки до короткої оцінки двох сольових продукцій: п. **С. Коренцівної**, що вперше виступила на естраді у Львові і піяністки **В. Божейко.**

Виступ п. Коренець повчив усіх тих, які досі не дуже ще вірили в можливість якоїсь більшої артистичної карієри її як співачки, що витревале змагання до мети та добра школа може все зробити та вирівнати всякі недостачі. Так, як тепер явилась перед нами співачка голосово і технічно, вона має вже всі дані на те, щоби вповні артистично виконати (не надто трудні і ризиковні) пісенні чи оперні жанри. Тільки у виборі деяких продукцій, а подекуди й в інтерпретації слідний у неї нахил до легкого або й ґротескового стилю, який очевидно на цьому концерті не міг мати місця і успіху. Тому і вітаючи співачку на овиді нашої ще не дуже богатої естради, побажаємо їй, щоби не зупинялась у праці та змаганні найти свій шлях найбільш пригожий її талантові.

Піяністка В. Божейківна у двох точках відіграла вельми обємисту і змістово ріжноманітну програму з великим успіхом. На самім початку (у „місячній" сонаті Бетовена) ще була трохи слідна деяка (для лаїків мабуть не замітна) невідступна артистів трема, але де далі піяністка почала грати щораз свобіднійше. Особливо у прегарнім і свіжім „Souvenir de Vienne" Шуберта-Ліста та драматичній кратині „Мазепа" мала дуже щасливі моменти, в яких її справді виїмкові технічні засоби згармонізувались уповні із артистичним відтворенням змісту.

Д-р Ст. Людкевич.

Зі спортового життя.

КОМУНІКАТ.

На третіх звичайних загальних зборах Українського Спортового Союза, які відбулися дня 5. лютого 1928 р. вибрано слідуючий склад Ради: 1. гол. д-р Стан. Старосольський; 2. мгол. інж. Лев Шепарович; 3. секр. Маріян Вахнянин; 4. скарб. Василь Палiїв; 5. арх. Ірина Лежогубська; 6. госп. Волод. Рожанковський; 7. ком. сп. судд. Юр. Старосольський і 8. Евген Жарський; 9. Юр. Вінцковський; 10. спорт. реф. Богд. Міткевич; 11. Олекс. Цибульський; 12. Дарія Навроцька; 13. заст. чл. Волод. Целевич; 14. Ольга Шепарович; 15. Богд. Макарушка; 16. пров. ком. д-р Степан Дмоховський, д-р Марітчак і ред. Дмитро Палiїв.

В справі приступлення „Українського Спорт. Т-ва „Україна" до „Польского Зв'онзку Пілкі Ножней" загальні збори рішили слідуюче: З огляду на те, що Українське Спорт. Тов. „Україна" нарушило статут і регулямін Укр. Спорт. Союза, вступивши в члени „Польского Зв'онзку Пілкі Ножней" без дозволу і проти волі Укр. Спорт. Союза, загальні збори Укр. Спорт. Союза з дня 5. лютого 1928 р. рішили виключити Українське Спорт. Тов. „Україну" з членів Українського Спорт. Союза. — **Український Спортовий Союз у Львові.**

ОПОВІСТКИ.

Порадня Матерей вул. Ходоровського ч. 15, повідомляє, що лікарські ординації відбуваються кожного дня рано від год. 9-тої; попол. від год. 3-тої. Насвітлювання кремінною лямпою в ціні по зол. 2 відбуваються кождого дня. — *Управа.* 2-?

Заходом Т-ва „Союз Українок" відбудеться в пятницю дня 16. ц. м. в год. 6·30 вечером в салі „Бесіди" відчит п. М. Донцової на тему: „Карін Міхаеліс і її погляд про жінку". По відчиті чай. 2-2

Виділ Т-ва „Вакаційних Осель" пригадує, що Загальні Збори цего товариства відбудуться в пятницю дня 16-го березня 1928 в год. 5. попол. в домівці Т-ва Марійського вул. Бляхарська 11, II. пов. О численну участь Вп. Членів і Прихильників шкільної молоді — проситься.

Відчит у „Союзі Українок" п. М. Донцової заповіджений на 16-го ц. м. у „Бесіді" відбудеться в 5·30 веч. (а не в 6·30 як було помилково оголошено). Тема: „Карін Міхаеліс і її погляд про жінку".

Замісць вінця на домовину нашої дорогої братанниці бл. п. Анни Дурбак складаємо 40 зол. на діточий садок в Калуші, якого бл. п. Анна була першою учителькою. — Марта і Павло Дурбаки. 1698

Філія „Союзу Українок" в Калуші складає 30 зол. на будову школи жіночого господарства замісць вінця на домовину незабутої памяти Анни Дурбаківної першої учительки діточого садку в Калуші. 1698 а

Загальні Збори

Товариства „Українських Жінок" в Станиславові

відбудуться 27. березня п. р. в год. ½-і9 попол. в салі „Бесіди" при вул. Голуховського 20. Порядок зборів: 1) Отворення Загальних Зборів і відчитання протоколу попередних зборів, 2) Звіт із діяльности виділу, 3) Касовий звіт, 4) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії уступаючому виділови, 5) Зміна статута, 6) Вибір нового виділу, 7) Внески й запити. Якщо в означеній годині не появиться приписана статутом скількість членкинь, Збори відбудуться в годину пізніше з тим самим порядком дневним. — **Виділ.**
1693 1-1

ПЕРШІ

Конституюючі Збори

Муз. Т-ва ім. М. Лисенка
Філія Тернопіль

відбудуться дня 1. квітня 1928 (неділя) в год 3. попол. в комнатах Української Бесіди в Тернополи з таким порядком: 1) Відкриття Зборів, 2) Привіт голови матірного Т-ва, 3) Вибір виділу і контр. комісії, 4) Устадення висоти членської вкладки, 5) Заснування Муз. Інституту, 6) Внески членів.
1692 1-1

Загальні Збори

Стоваришення адвокатських кандидатів львівського округа апеляційного

відбудуться дня 18. березня п. р. в год 8. рано в салі засідань Палати Адвокатів у Львові, вул. Ґродзіцких 1. Порядок нарад: 1) Звіт уступаючого виділу, 2) Звіт ревізійної комісії, 3) Вибір нового виділу, 4) Господарче положення кандидатів адвокатури, 5) Внески і запити. В разі браку комплету відбудуться Загальні Збори цего самого дня і в тій самій салі в год. 9. рано без огляду на число присутних членів стоваришення. — Д-р Чудовський, Д-р Гаусман, Д-р Шнекраут.
1697 1-1

VI. Загальні Збори

Союзу Українських Адвокатів.

В суботу дня 24. березня 1928 р. в 4-ій годині пополудня відбудуться Загальні Збори С.У.А. в салі Товариства „Українська Бесіда" в Народньому Домі у Львові вул. Рутовського, в такім порядком нарад: 1) Отворення Загальних Зборів, 2) Вибір голови і секретаря Зборів, 3) Звіт з діяльности Товариства за 1927 рік: а) звіт секретаря, б) звіт референта делегатур, в) звіт скарбника. 4) Звіт контрольної комісії і уділення абсолюторії уступаючому виділові, 5) Вибір нового виділу, 6) Зміна статуту — реф. д-р А. Горнікович, 7) Справа Правничого часопису — реф. д-р Р. Домбчевський, 8) Посмертний фонд — реф. д-р А. Горнікович, 9) Внески. — За Президію СУА. д-р Л. Ганкевич голова, д-р Е. Щуровський секретар, д-р М. Волошин, I. містоголова, д-р Л. Бачинський, II. містоголова.
1694 1—

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.